

DIRECCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

SUMARI—*No neguis a Deu lo qu' es seu*, per Mínim.—*Sant Agustí*, per J. Verdaguer.—*El ideal supremo*, por B. P. M.—*Exida a Alaró*, per V. A. Pelegrí.—*Sants y festes*.—*Los Segadors*.—*Reclam*.—*Fora convents!* per El Taquigrafo Gil.—*El invierno del corazón*, por León Carnicer.—*Falta de lloch*, per El Secretari.—Notícies històriques.—*Cronicó*, pes Cronista.—Correspondència.—Entreteniments.—Anuncis.

No neguis a Deu lo qu' es seu

LTÍSSIMES y sublims son ses ensenyances, ses llissons de vida eterna que a tots mos dona Cristo-Jesús en els llibres sants. Riques, precioses, incomparables, son ses pàgines del

Evangeli, d'aquest llibre d'or ahon recopilaren els seus Evangelistes aquella doctrina, tota celestial, tota divina, qu' el sapièntissim Mestre dels homos, el Verbo encarnat, anava predicant per dins la Palestina y com habil sembrador escampant dins els cors ditxosos y sençills d'aquella gran multitut, de aquella guardeta d'ànimes bones que sempre l'enrevoltavan desitjos de sentir unes màximes, unes veritats, de tan alta, de tan elevada perfecció, virtut y santedat.

La porció del sant Evangeli de Sant Mateu que avuy mos recorda l'Iglesia, es de suma importància per tots y pareix que les seues paraules van dirigides d'un modo especial al nostre sigle, per posar remey a un dels mals, a un dels pecats capitals d'una part considerable de la gran família cristiana tan degenerada dels nostros díes.

Acabava el Bon-Jesús d'ensenyar als seus deixebles y a la multitut, com havían de fer la llimosna y l'oració, y exhortantlos que s'havíen de considerar com estrangers y peregrins damunt la terra, los fa veure després que no han de desitjar els bens d'aquest mon, que no han d'entregar els seus cors a les coses que

aquí baix mos rodetjan, sinó que sols hem de suspirar pels bens eternals que més allá de aquesta vida miserable mos esperan y que ja may han de tenir fi.

«Ningú, los digué Jesús, ningú pot servir a dos senyors,» axò es, pot tenir dividit el seu cor entre Deu y les riqueses, entre Deu y el mon, pues que aquests son dos senyors de tal modo contraris, que si voleu contentar a un, descontentareu a s' altre y cap dels dos estarà satisfet del vostro servici.

Bé es veritat que en tot temps entr' els bons y vertaders cristians s'han trobat sempre cors dividits, y n' hi ha hagut molts que, com deym en bon mallorquí, han volgut encendrer una candela a Deu y un ciri an el dimoni. Axò no es cosa nova, però tal vegada no trobaréu un sigle com es nostre de tantes mescles, de tanta divisió de cors y de voluntats; un poquet de tot, un poquet de Deu y d'Iglesia y un poquet del mon, encare que per seguirlo hajan d'esposar la seuva conciencia, hajan de trepitjar la lley santa del Senyor, hajan d'escandalizar y fer perdre la fe de molts.

¡Oh, quant necessari es repetir ara més que may ses paraules del Bon-Jesús: cristians «ningú pot servir a dos senyors» no es possible, en el temps que corrèm, anar derrera les banderes del dimoni, pendre part en tantes funcions profanes, que de tot tenen manco de cristianes, y que moltes son contraris a la sána moral y a la puresa de costums.

No, pares y mares, no es possible permetre als vostros fills les llibertats qu'avuy el mon reclama, so pretest d'instrucció, de conveniència social; no heu de donar els cors y les ànimes dels vostros infants, a les riqueses, an el mon y an el dimoni; aquests cors y aquestes ànimes son de Deu, doncs no negueu a Deu lo qu' es seu; ni teatres, ni balls, ni novelles, ni certes revistes modernes, ni moltes reunions,

ni la comunicació d' alguna classe de personnes son bones pels vostros fills; avuy se necessita posar una barrera entre lo sà y lo inmoral, entre lo lícit y lo prohibit. ¿Sabeu per qué? per que «ningú pot servir a dos senyors».

Y no estigueu cuidadosos, mos diu el Senyor, de lo que perteneix a sa vostra vida y al vostro vestit (volguent dir que no mos hem de aficioná á les riqueses y vanidats d' els nostros díes; mirau els auzellêts del cel, que no sembran, ni seguen, ni cullen, y el vostro Pare celestial los alimenta; mirau als lliris del camp que no trabayan ni filan, y apesar de tot, ni Salonio va anar vestit tan ricament com un d' ells.

Deu, que es nostre Pare, se cuidará de vostros y dels vostros infants, si Ell se cuida dels lliris dels camps que se mustfan, més cuidará de les nostres ànimes, del nostre aliment y vestit. Donem el cor a Deu qu'Ell lo va criar y que per axò es seu; serviguem a Deu de bon grat, siga ell el nostre únic Senyor, cerquem primer que tot el regne de Deu y la seu justicia y totes ses demés coses se mos donarán per afejito.

MÍNIM.

Sant Agustí

*Omnes sitientes, venite ad aquas.
Is. LV, 1.*

Qui tinga set que vinga ací y que bega,
que bega en eixa Font del Salvador;
l' amor es qui la engega,
veniuhi a beure, assedegats d' amor.

Cors de ferro, veniu á amorosirvos,
les aygues d' aqueix Cor fan estimar;
cors buyts, veniu a umplirvos;
cors morts, veniu ací a ressucitar.

Als qui heu tastat de l' heretjia impura,
escéptichs, maniqueus, pelagians,
la bestial pastura
que als fills de Cristo donan los pagans;

als qui en la copa del plaher terrosa,
com jo, us amplíreu d' amargor y fel,
en esta Copa us posa
un rajolí de ses dolçors lo cel.

Hi begué la gentil Samaritana
vora l' pou asseguda de Jacob.

Qui d' eixa aygua demana
ja te com ella l' bon Jesús aprop.

Jesus, amor que l' ànima me roba,
¡qué tart de vostres aygues jo he begut!
bellesa antiga y nova,
¡qué a deshora jay de mí! us he conegut!

«Homens, veniu, lo Cor de Cristo us crida,
entre en mon cel qui vulla ser feliç;
ma dolça Creu es l' arbre de la vida,
ma dolça Font la font del paradís.—

J. VERDAGUER

EL IDEAL SUPREMO

QUE responsabilidad tremenda, la que pesa sobre aquellos que, encargados por suerte aciaga, de la dirección de un pueblo, enceguecidos por sus pasiones protervas, seco su corazón de todo afecto noble y vacío su cerebro de toda idea santa, desvirtuan el concepto de Dios, de justicia y de patria y por seguras sendas de perdición, lo conducen á su total aniquilamiento!

Los adelantados, los *sprit-forts*, queriendo hacer tabla rasa con el pasado indestructible para imponer á la multitud su programa racionalista, tan falto de base como huero de verdad, caminan hacia un porvenir preñado de tempestades, la primera de las cuales puede derribarles y barrerles como cosa insólida y deleznable.

El pueblo, en tanto, la multitud sencilla é impresionable, se inclina alternativamente al soplo de los encontrados vientos y á la par que doblega su cabeza á sur y á norte comenzando á sentirse fatigada de tal gimnasia, madura ya la espiga de la experiencia, quiere erguirse y mirar frente á frente á los redentores de oropel que solo han conseguido en el transcurso de su dominación infasta despojarle de lo que podía ser su consolación suprema, los ideales grandiosos que los sostuvieron y lo esperanzaron siempre, haciéndolo grande, poderoso y temido; Dios, la Justicia y la Patria.

Han arrancado del alma del pueblo, aquel arraigado ideal, aquella concepción hermosa de la patria que haciéndolo entre todas las naciones respetado, constituía el noble orgullo de todo español, capaz por probarle y defenderle de repetir una y cien veces los heroismos que constituyen las más gloriosas páginas de su historia, ideal perdido en la más vulgar y criminosa de las aventuras.

Han pisoteado en el barro, el ideal de justicia, haciendo posibles y rodando por el mundo, pavorosas historias de prevaricaciones, dolor y coacciones sin nombre y sin precedentes, de impunidades incalificables y persecuciones odiosas; han arrancado del corazón del pueblo aquel consolador ideal de justicia que podía ser su última esperanza social en la horrorosa debacle.

Han procurado por todos los medios á su alcance, matar en el alma popular la idea de Dios, empequeñecerla, borrarla, sustituir la fe por el egoísmo y el interés, como razón suprema de los actos humanos y han entrustecido aún más la negrura de los tiempos presentes con atentados y discursos que tanto delatan la desorganización de sus cerebros, como la impotente animosidad de su odio, escouando, empero, completamente en su obra.

Sí, de este pueblo sin ideales, despojado inicuamente de sus más caras tradiciones, de su abollengo de gloria, caído del pináculo de la más angusta grandeza al fango del más humillante é inmerecido de los ridículos, escéptico de todo lo humano, se levanta un sordo rumor de protesta, se inicia un movimiento de resistencia noble y justificada y volviendo los ojos á su heróico pasado, levanta á Dios su corazón y se siente capaz de ser dignificado, rehabilitado con su ayuda soberana.

El ideal supremo, es Dios, su fe no se desarrai-

gará jamás del corazón de España y con El y por El, combatirá, vencerá y volverá á ser poderosa y grande.

B. P. M.

EXIDA A ALARÓ

Després d' una curta al mateix temps que complicada discussió, per resoldre si havíam d' acompañar un de nostres amichs, que cap a Alaró partia, y obtengut es permís de la família d' una manera tan nova com enginyosa, pues era el cas de que moltes negacions afirmaren, partirem tots a n' es carril a fi d' agafá es tren de les dues, per que mos conduís a n' es poble ja anomenat. Es viatje fonch el que soLEN fe els joves que van a festa; bromes, riayetes, indirectes y coles semblants a n' aquestes; totduna que baxarem des tranyia, que du de sa estació a s' entrada de la villa, cumplirem ab sa primera formalitat que no es més que recorre ses principals places y carrers, visitarem l'Esglesia, que es bastant gran y espayosa, essent lo que més cridá se meua atenció l' altar major de pedra viva. De l'Esglesia altra volta a sa carretera ahont verem una partida de carros, carretons y carretelles, que com a desesperats (y amb sa pols corresponent) venian de ses corregudes; més tardet trobam dos compayns, que cercavem feya un parey d' hores, tots plegats mos dirigim a n' es bull de sa festa y allá mos passá es temps correguent d' un vent y de s' altra; no faltanhi conversa animada y entretenguda: que si es poble, que si ses alaroneres son axí o allí, qu' els homos son axò o allò. La fam no te espera y ab veu forta y potent mos demaná que li pagassem es tribut; enterats per bones personnes de ses fondes que hi havía, mos digueren que se menos dolenta era. *La Resurrección* ja hem afinat s' escala d' es menjadó y per amunt s' ha dit; allá haguereu vist un porxo inmens, iluminat ab petróleo, gas y no recort si també electricitat pintures! vaja quines pintures! ni en es Museu Nacional ni ha mostres d' aquell género (ben chico qualqua d' elles); clà! com es tan modern no han tengut temps d' enviá es bocetos a Madrid; una prova més de lo atrassats que estám en aquesta Bella Art; però pensant qu' es sopá seria milló que ses pintures, tenguem coratge abastament, cridam es mosso, perque mos tregués lo que se passava, que per cert mos ho passarem ben bé. Panxa plena ja som partits a cercá uns quants amichs qu' estavan alojats, a sa casa matexa del Senyor Vicari; de sa junta surt qu' es indispensable, precis, convenient, necessari y fins y tot util torná a sa festa que hi ha de tot y molt: ball que fa recordar y anyorar ab greu pena els balls pa-gesos a l' antiga-usança, sostrets avuy de la rotlada, pér dances foresteres.... y bengales y cinematógrafo y fochs d' artifici y.... ¡Vaja, Alaró pot di qu' ha donat es brou a la molt Noble y Leal Ciutat de Palma! basta de festes y passem a lo principal.

El Senyor Vicari persona fina, amable y atent mos va donar medis per dur a bon terme el projecte, que tot lo dia mos havía borinat es cap d' aná al celebrat castell d' Alaró. Ja estavem convinguts es vespre abans (vespre que com se pot suposá no aclucarem uy) de que a les cinch fos sa

partida. Encara no havíam aferrat es primer só quant de cop y resposta sentím l' Amo de la casa que mos dona l' alto, botam totduna des llit y ab quatre fregades per sa cara, y ab dos llongos estarem vestits; tot en menos de deu minuts; per encalentí es cos prenim un café ab un parey d' ensaymades y de venguda ja trobarem arreglades tres someretes de lo més tayades y etxerevides; com no ni havía per tothom puix no fonch possible trobar més animalets emprenguerem la capamunta una estona a peu, una altra qualcant, barellannios de les someres com *a bons germans*. ¡Quina pujada més hermosa aquella! per lo que a mi me toca, per força he de dir que may havía passat tant de gust com aquelles dues hores que per arribar fins a dalt de tot emprarem; a cada passa que davem variava sa vista fentla més y més gran y etsisadora. No tenia paraules abastament per alabar s' Autor de tantes maravelles y tant com més amunt mos feyem con que Deu me comunicás nova vida y es meu cor batagás ab més força; tot es meu pobre ser gosava tant que apar que hagués d' esclatar de pler y satisfacció. Muntanyes que desde es pla me parexian altissimes les dexarem tan petites que me feyan s' efecte d' infantons arremolinats dins ses faldes de sa mare; es deliri fonch quant vaig destriá per una y altra part la mar, qu' es en tot panorama com sa derrera pincellada d' un bon pintor. Jo no acabaria may si hagués de contar ses dolces emocions que vaig sentir. A les set y mitxa mos asseyam a n' es portal d' una capelleta que per doná estatge a la Mare de Deu del Refugi antigament fonch feta; fins poch antes ignorava tan bona nova; trobava molt estrany que la Reyna del cel en aquell petit cel faltás; com a bons cristians y devots entusiastes de la Verge Santa nostra primera salutació fonch per ella, oferintli una volta més, dins aquells espays qu' es perdían en l' inmensitat de l' horisont, nostro cor que ratjava de content y alegría. Dessüats, lo mateix que llops mos clavám un bon barená sense que mancasen ses bromes acostumades en tal casos. Mos diuen que sa cova de Sant Antoni es tan hermosa; mos entren ganes de veurerla y ab un sant y amen hi forem de dins y no dich res d' ella per no ferme massa llarch. No importa dir a que la capavallada parexiám més be una partida de cabrits enjugassats que personnes formals. Convidats per el Senyor Vicari a diná, a la una mos asseyam a sa taula, dinarem de pressa, y correnços mos n' anam per torná ab lo tren de les dues; de modo que ab un dia verem es poble, sa festa y el castell. ¡Com aquestes moltes altres!

V. A. PELEGRI

SANTS Y FESTES DE LA PRESENT SETMANA

- Día 2.—Dilluns.—S. Antolín, mr.
- Día 3.—Dimars.—Stas. Dorotea y Eusemia, vgs. y mrs.
- Día 4.—Dimecres.—Stas. Rosalia y Rosa de Viterbo, vg.
- Día 5.—Dijous.—S. Llorens Justiniá, bisbe.
- Día 6.—Divenres.—S. Eugeni, mr.
- Día 7.—Dissapte.—S. Anastassi, mr.
- Día 8.—Diumentge. —XV. El Naxement de Ntra. Senyora.

LOS SEGADORS

(*Fragment*)

¡Catalunya comtat gran
qui t' ha vista rica y plena!
Ara 'l rey nostre senyor
declarada 'ns tè la guerra.

Bon cop de fals,
defensors de la terra,
bon cop de fals.

Lo gran Comte de Olivar
sempre li burxa l' orella:
«Ara es hora nostre rey,
ara es hora que fem guerra».
Contra tots los catalans
ja ho veyéu quina n' han feta.
Seguiren viles y llochs
fins al lloch de Riu d' Arenes.
N' han cremat un sagrat lloch
que Santa Coloma 's deya;
creman albes y casuilles
y corporals y patenes;
y 'l Santíssim Sagrament
alabat siga per sempre.
Mataren un sacerdot
mentres que la missa deya.
Mataren un cavaller
a la porta de la Iglesia.
Don Anton de Fluvia,
y 'ls àngels li fan gran festa.
Lo pá que no era blanch
deyan qu' era massa negre,
lo donavan als cavalls
sols per assolar la terra.
A presencia dels parents
deshonravan les donzelles:
Ne donan part al Virey
del mal que aquells soldats feyan,
«Llicencia 'ls he donat jo,
molta més s' en poden pendre.»
A vista de tot axó
s' es esbalotat la terra.
Entraren á Barcelona
mil persones forasteres;
entran com á segadors
com eram en temps de sega.
De tres guardes que n' hi ha
ja n' han mort á la primera.
Ne mataren al Virey
al enfrot de la galera,
mataren als diputats
y als jutges de la Audiencia.
Anaren á la presó,
donan llibertat als presos.
Lo Bisbe 'ls va benehir
ab la ma dreta y la esquerra:
«Ahon es vostre capitá,
ahon es vostra bandera?»
Varen treure 'l bon Jesús
tot cobert ab un vel negre.
«Aquí es nostre capitá,
aquesta nostra bandera.»
A les armes, catalans,
que 'ns han declarat la guerra.

Bon cop de fals,
defensors de la terra,
bon cop de fals.

IFORA CONVENTS!

III

(*Tribuna de Cort.*)

—Diga, senyó Regalessi: quedarem que ses monges que van p' el mon assistint a la guerra, o als malalts, o als veyets, o als fills de la Sanch y dins Hospitals, o ensenyant dins costures, etc. etc., aquestes se guanyan la vida fent bé a la societat, y mereixen ser respetades y honrades. *Conforme.* Emperò..... ¿Quin argument me dona vosté per provar que ses monges tancades tota la vida son útils a sa societat?

—Pèp Xim Xerrim: tu ests incapás d' entendre lo que son coses espirituals, y per lo tant sols te diré que ses joves que voluntariament se tancan dins els convents per tota la vida, heu fan usant de sa *llibertat* y perque son amigues de l'*igualdat* y volen practicar la *fraternitat*, sens perjudici de ningú absolutament.

¡Y ara, ascolta 'm, cap de carabassot buit! Y ¿quina utilitat donan al poble tantes cases de llibertinatge y prostitució, ahont s' hi redossal (sempre enganyades víctimes dels viciosos y contra la voluntat dels seus pares) tantes atletes joves, y tanta fadrinalla mascle, y tants de mals marits, corromputs per la luxuria, y hont a milenars, envileixen, degradan y desgracian per tota la vida a les que, racionalment, havían de ser honrades esposes y carinyoses mares?.... ¡Contesta! ¿Vols dir que aquells convents de pau y de pietat, no tenen rahó de esser, y aquests bordells escandalosos, planters de malalties incurables, afronta dels vecindaris y *pesadilla* continua de serenos y gent-d' armes, aquests, en nom de la Llibertat d' associació, o de la *disolució*.....

—Hey ha d' haver de tot, senyó Regalessi.

—¡No! de lo dolent no hi hauria d' haver res; pero; ja que estám en temps de tanta llibertat p' els vicis més degradants, y per establir les ensenyances més disolvents, y per escandalizar als veïns honrats (que, al cap y a la fi, per forsa venen a pagar injustament els *pressupuestos* del Hospitalet). Si la llibertat de associarse no es una farsa, que dexin estar els frares y les monges dins ses respectives Cases, nomenades convents, que no costan cap doblé al Estat, ni a la Província, ni als Municipis.

—Si, pero, vosté no 'm negarà que els Frares y Monges, a Palma havian arribat a ocupar la major part de lloch, y desde que en derribaren set o vuit de convents, hi ha lloch per tot es poble viure.

—No 't vuy negá rés: no més te diré un bossí de *romanso* que s' altre dia, 'm caygué dins ses mans; ascolta 'l, y me dirás si es poble n' ha trét gran profit, o si foren els explotadors de s'ignorancia, y els *Governs liberalissims* que de l' any 35 des sigle passat ensá tiran a fons 'l Espanya. Ascolta:

De Jesús en feren fàbrica,
que quebrá dins alguns anys,
y el temple serví d' estable
potetjanthi el bestiar
les tombes ¡quina vergonya!
dels nostros antepassats.....
Sols queda l' altar major
ab sa volta, cayg, no cayg...
que es una joya preciosa
del antig art ojival,

Allá hont li deyan *Ses Monges*,
después d' estarhi el Jutjat
y un teatret y gentussa,
ara es Sucursal des Banch.

Del convent de *Sant Domingo*
en feren molts grans casats;
(y el *Círculo* hont hi jugan
els senyors desenfeynats)
rēs de casetes p' els pobres
obrers que 'l tiraren baix.

El de la Verge del Carme
es Corté, ahont fan entrar
els joves que no se poden
del *servici* lliberar.

Del que era dels *Caputxins*,
(modelos de Caritat
en temps de les epidèmies)
n' han feta Presó en gran part,
y dins s' hort s' hi han establít
magatzems y bordellam.

Per Presidi aprofitaren
el convent de l'*Olivar*;
y plassa del *Baratillo*
es avuy que está assolat.

De la *Mercè*, just ne queda
son bell temple; del restant
Corté de Guardia civil
y *Campament* des soldats.

De *Sant Francisco de Paula*
un jardinet malanat.

El de *Santa Margarida*
es Hospital militar.

El de *Sant Francesch* per sòrt
l'*Escola-pía* ha alojat.

Sant Felip-Neri dá lloch
a la plassa, nou Mercat,
ab lo del *Sant Esperit*.
les iglesies camviant.

Y *Sant Antoni* es la casa
del Jutje y sos escrivans.

S' enten, de tots, que els seus horts
claustres y demés locals,
per cases y per cassinos
se varen ben bé explotar.

Ja veim lo que significa
axò que están predicant
els gatsvayres democrates
de tirar convents abaix.

A n' els qui vos acabussan
digaulós si us guardarán,
a voltros pobres, les cel·les
per viure, ab vostros infants...
y tal volta, amb una morma,
vos giraran es barram.

A totes ses porterías
dels convents davan dinar
als pobrets que ab s' escudella
hey acudían captant.

Son els inimichs des poble
deyan els masonisats,
cada dia a sos diaris
contra els frares rebramant.

Y ara, als qui no tenen feyna
o non volen, cridant fam!
los donan *drets y sufragi*
els governants lliberals.

Ja may cap dels religiosos
costá un céntim al Estat,
jmentre els polítichs li costan
ríus de llàgrimes de sanch!

Els homos de Deu fan nosa
perque Espanya vaji envant.....
y els de *partit* a escarada
la yolan regenerar.

Vengan més clups! fora iglesies!
y visca la llibertat!

Basta de viure a les fosques
per tot l'*Electra*.... cidat!

— *Muy bien!* Senyó Regalessi....

— Llástima, Pèp Xerrim, que aquesta glosa no
la regalin estampada a tots els parroquians de
cassinets y tavernutxos, ahont hey comparexen
tants de lloros llengaruts, y escorpins verinosos a
fer propaganda contra els convents y les institu-
cions religioses; omplint els carabassots sense mà-
nech dels desgraciats trabayadors, qui allunyats
de l'Iglesia no senten may altra casta de sermons,
ni comprenen altre medi de *redempció* més que
destruïnt l'orde social.

— Ja 's veu que sols la pilleria y els farsantes
afamagats poden avorri als qui fan bé an es po-
ble....

— ¿Vols dir que aquest romanso te fa caure de
s' asa?.. Y encara seguirás pegant paxades de les
embusteries que diariament s' escampan contra el
clero catòlic....

— Pero senyó Regalessi: lo cèrt es que es Go-
vern de France ha trét els Jesuites y altres *Con-
gracions* des seu *terretorum*.

— Dixa 'm aná, perque axò d' explicarte la
veritat a tu y an els tudosses com tu, es rentá es
cap a s' asa, perde es temps y es llexiu. Abur.

El Taquigrafo,
GIL.

El invierno del Corazón

(Trad. del original mallorquin, de M. Durán)

Cuando allá en el otoño mustia y seca
la hoja de los árboles cayó,
también mis ilusiones ¡ay! cayeron
del triste corazón.

Llegó el invierno y tempestuosas noches,
truenos, rayos y viento aterrador,
también sufrió deshechas tempestades
mi triste corazón.

Lloraba el cielo, y ávida la tierra
con la humedad la vida recobró;
yo lloraba también, más en el llanto
se ahogó mi corazón.

Ya retornó á las plantas el follaje,
parece revivir la creación;
sólo no tornan ya mis ilusiones
al triste corazón.

LEÓN CARNICER

FALTA DE LLOCH

Non tenim per dar conte de tot quant voldriàm, com es ara de l' exposició celebrada en *Mar y Tierra*, per qual clausura reberem l' invitació, que agrahim; Deu vulga no sia sa derrera.

Tampoch podem insertar la resenya de la romeria que els esporlaríns feren, diumenje passat, a l' ermita de la Verge del Carme; fou molt concurguda y animada.

De les festes de Felanitx, en el dia de Sant Agustí, mos arriba la descripció estant en prempsa aquest número. *El Felanigense* en publicà un d' extraordinari ab retratos y poesías d' autors mallorquíns.

De La Pobla, nos han tramés una carta desclcosa, parlantmos amb gran elogi del *bando* publicat p' el Sr. Batle contra els flestomadors. Alabam a mossen J. P. prev. de Binissalem son zèl per la moralisació dels pobles.

Del General Weyler y de lo rallat sobre tirar baix les murades mos n'ocuparèm en tenir lleguda.

Dels assuntos de la Sala, y de ses pallisses que *La Verdad* ajusta als seus senyors Administradors, a pesar de les ganes que tenim de dirhi sa nostra, per avuy no es possible.....

De la Creu monumental, que se tracta d' alsar dalt el *puig de lo Minyó*, a Inca, no més feym constar que la suscricció aumenta y que ja s' ha elegit el punt, ab bona intelligencia y generós beneplacit de son propietari el Sr. D. Jusep Villalonga. (S. per G. de D.)

En quant a la *Huelga* dels operaris fusters pren mal rumbo desde que li han dat un caracter si es no es socialista. Seria hora de que l' Autoritat mostrás major interés en resoldre, ab seny y justicia equitativa, aquest plet entaulat de mala manera; pues mentres tant dura la resistencia d' uns y altres, els *tallers* uberts de temps antich, segueixen pagant contribució, y els novells tal volta no la pagan. Diuen que a molts dels operaris que voldrían tornar a ca'ls seus mestres los han amenessat. ¡Mala manera d' entendre la llibertat individual!

Y basta per avuy.

EL SECRETARI

NOTICIES HISTÓRIQUES

Any 1523.—Día 3 de Setembre l' aniversari de l' entrega, feta als Jurats de la ciutat de Palma, del brás de Sant Sebastiá martir, efectuada dit any per don Manuel Surianisquis, Arcidiá de la santa iglesia de Rodas. A les hores se trobaven alguns pobles atacats del seté contatge dels qu' ha sufert l' illa, y del qual quedaren alliberats per medi d' aquella santa reliquia.

Any 1791.—Día 3 de Setembre en l' iglesia dels Caputxíns de Palma la festa del aniversari de la seu consagració, feta p' el Senyor Bisbe don Pere Rubio.

CRONICO

Dia 12.—Continúa sa folga de fusters y segueix uberta s' exposició de *Mar y Tierra*.

Dia 13.—Llegim que per real decret: nostro amich D. León Carnicer, tornarà al servici actual de l' ensenyansa. Pareix que serà destinat a Cádiz.

—Han agafat un *rata* qu' havia estafat 23.000 pessetes y... a s'ombra falta gent d' aquesta.

—S' en va destinat a Garnica el P. Fortunato Sancho, que desde vuit anys ha estat vice director del Col·legi del Cor de Jcsús qu' els PP. Agustins tenen establert dins Palma. Se fa carrech de sa direcció el P. Vicents Menéndez.

—Ha vengut s' orfeó catalá titulat *El Parnaso Rubinense*. Ha dat alguns concerts per dins Palma y es vespre ha cantat en el Salón de sa societat *Mar y Tierra*.

Dia 15.—Es vespre s' extrená a Alaró s' electricitat. Ab tal motiu hi ha hagut festa extraordinaria. Es matí benehí els aparatos el Governador Eglesiástich Sr. Alcover.

Dia 16.—S' en van cap a casseua, y, al pareixer contents dels mallorquíns els que formen sa massa coral del *Parnaso Rubinense*.

Dia 17.—Es nombrat primer tinent d' Alcalde D. Antoni Company, qui se possesiona accidentalment de s' Alcaldia.

Dia 18.—Fe s' entrada a la Parroquia de Santa Eulalia el nou rectó Mossen Miquel Miralles.

—Per l' Arraval hi ha sa revetla de S. Matgí; enguany pegan ab sa massa forta per alló de que qui pega darré...

Dia 19.—Festa de Sant Matgí. A l' Esglesia s' han lluïts y hi ha assistit nombrosa concurrencia de devots, sobre tot a ses misses primeres. A sa festa popular hi ha hagut de tot y bò: illuminació de gas (fora *reberberos*) pes carré gran, palos enmurtats ab banderoles y ets escuts de tots els pobles de Mallorca, músiques, fochs a la Pursiana, y *traca* final de mil metros que s' espolsava fort ferm y agranava de bon-de-veres. Es de notar que enguany suprimiren per primera vegada mitjés corregudes que foren ses des bestiá, no se per quin motiu; deyen si ses autoridats no volien responder de desgracies.

Dia 20.—Festa de S. Bernat. Foren molts es qui hey anaren a missa y dugueren es tradicional moquedoret de codonyes.

—Surta a possesionarse de son càrrec el nou governador de Tarragona Sr. Amer.

Dia 21.—S' Alcalde accidental Sr. Company, demana llecencia; s' Ajuntament l' hey concedeix y es mateix temps fa suplicá al qu' heu es en propiedat que prengui es bastó, perque axó es varia massa y doná espectacles gratis.

Dia 22.—El Sr. Lladó, se possesiona de nou de s' Alcaldia.

—En Weyler, ha arribat a Mahó.

Dia 23.—Succés llastimós. En es carré de la Pau un homo s' ha suicidat.

Dia 24.—Arriba a Palma el Ministre de Guerra General Weyler. Han anat a esperarló y l' han cumplimentat, a n' es Club de Regates, totes ses autoridats palmesanes, els militars y amichs polítics y particulars.

ES CRONISTA

CORRESPONDENCIA

Sr. Director de MALLORCA DOMINICAL.

Santa María 26 Agost 1901.

Molt senyor meu: Es ben cert que no's prou escayguda per la bona y simpática revista que vostè ab tan bon acert dirigeix, la resenya d' una festa; però fonch tan notable y significativa la qu' aquí fonch celebrada ahir, que no trobam fora de tò que'n diga just des mots el periòdich que sempre ha alabat y empès tot lo noble y cristia, tot lo que resulta en bon nom de nostra illa, en lo que consisteix a mon pobre entendre el vertader *mallorquinisme*.

El motiu de la festa fonch la bendició d' un rich y exquisit penó de la Congregació dels Llui-sos, planteret arredosat d' ànimes bones y d' honrats y profitosos mallorquins, esperança del poble, que gracies a Deu y al zel y constancia de son Director, Mossen Miquel Sastre, persevera y sempre avant jalabat sia Deu! El penó es de satí blanch, tot brodat d' or y sedes per les bones religioses d' aqueixa vila, su al mitx hi ha un rich medalló que tanca l' imatge de mitx cos del Sant, tota feta a guya, treball molt difícil y del que sortiren prou airoses: volta tot el penó una senzilla y esquisida cenèfa, ab unes cantoneres riquíssimes y prou elegants. El conjunt es d' un efecte inmaculat, senyorívol y magnífich. Mal grat no esser gayre entesos en la materia, trobarem molt notables els sombretjats de sedes, de tons molt suaus, mesclats ab or y les moltes y variades garces.

El dibuix es de Mossen Josef Cabrer; l' enhorabona y les gracies per sa generositat an aquest senyor y a les bones germanes qu' ab tanta manya y destresa l' han brodat.

Endiumenjada tota l' Esglesia ab paumes, corones y tests, a l' altar se destriava l' imatje del Sant voltada de raigs y flors y per los que tancauen un nom de Jesús, símbol de la seva religió. Feu el sermó entussiaste y enternidor, l' antich Director de la mateixa Congregació abans d' esser vicari de Santa Eugenia, Mossen Bartomeu Alco-ver. Tal vegada lo més notable de la festa fonch la missa Eucarística de l' inspirat mestre, senyor Torres, que va cantar ab molta afinació y destresa la *Capella* de Binisalem. La componen una coran-tena de joves congregants de Sant Lluís, baix la direcció del Director de la mateixa Congregació, l' intelligent Mossen Gabriel Fiol; a l' oferta can-taren el grandiós himne de la *Capella*. Acabada la festa a ca'l senyor vicari Sastre, mos dexaren assaborir una vegada més la dolçor de sos cants. Can-taren el valentíssim e imponent *Al amanecer*, den Eslava y *Els Pescadors* den Clavé, però ho interpretaren tan bé que conmovían el cor: tan bon punt eran ses veus potents y fortes com la remor d' un torrent que tramulant ab furia corre, salta y s' estimba, tan bon punt dolces y suaus com a volateix d' àngels.

Bona recordança dexá la *Capella*, a Santa Maria, bé va honrar a Binisalem y ben amunt posá son nom. Estam ben segurs d' interpretar els desitgs dels Santamariers, donantlos públicament les gracies per el cas que feren d' ells y l' enhorabona per lo bé que ho feren; Bé merexería la *Capella* esser més coneiguda. ¡Deu vulla que prest la pugan sentir a Ciutat, y mos darán la rahó!

Tals festes honren y ennoblen als pobles qui les fan y a tots els que hi prenen part. L' enhorabona idò a tots, y que sia per major gloria de Deu, y profit dels bons congregants y honra de Mallorca.

Me perdon, senyor Director, si empès per l' entussiasme, ha fet llarch el seu servidor y amich en Cristo

UN FORAVILE

ENTRETENIMENTS

ARITMOGRÁFICH

0 0 0 0 0 0 0 0

Cercar una firma que surt de tant en tant en el MALLORCA que venga bé ab sa retxa de ceros que serveix de base an aquest joch y llavó de ses matxes lletres formar ses demés retxes de punts, de manera que digan, comensant per baix: sa 1.ª de punts, un arbre; sa 2.ª de demunt, lo que hi ha per ses vies des ferro-carril; sa 3.ª un llinatje; sa 4.ª un adverbi; sa 5.ª una nota musical; sa 6.ª lo que hi ha a ses possessions; sa 7.ª uua ciutat; sa 8.ª lo que tenen ses plantes; sa 9.ª una beguda; sa 10.ª un número; sa 11.ª una nota; sa 12.ª un temps d' un verb molt usat; sa 13.ª que serveix de travassar a sa creu, una fruita, y sa vertical de sa creu, un llinatje.

RECLAM

Hem pensat dedicar el n.º 242, corresponent al dia del *Nom de María*, a la Verge de Lluch. Els trabays que mos enviarán antes de dia 9 del corrent, los hi publicarém si son de la nostra satisfacció.

MALLORCA DOMINICAL

Revista Semanal Bilingüe

Se publica en pliegos de 8 páginas, siendo el precio de suscripción de 0'75 pesetas el trimestre.

OBRADOR D' ARGENTERÍA**Dirigit per D. Jusep Fortesa = Rey**

Mestre Oficce de la Catedral

Carrer de Colón, núm. 23—PALMA

GRAN TALLER DE ESCULTURA RELIGIOSA**DE JOSÉ QUIXAL****56—Villarroel—56 ————— BARCELONA**

Especialidad en imágenes de madera para el culto católico. En dicho acreditado taller se trabaja indistintamente el bronce, mármol, piedra y madera, construyéndose la estatuaria monumental, todo de un gusto verdaderamente artístico y en condiciones sumamente económicas.—Se remiten gratis, nota de precios, presupuestos y dibujos.

Ventas al por mayor y menor.—Solicita representantes

LA ROQUETA

D E

D. PERE A. CETRE

Fábrica de tota classe de cerámiques artísticas y de retjoles vernisades y altres objectes ornamentaris y de profit per la construcció d' edificis.—Despatx, carrer de San Miquel.

Casa Grandía

Hospedaje para Rdos. Sacerdotes y demás personas católicas, desde 3 pesetas diarias en adelante.

PUNTO EL MÁS CÉNTRICO**Baños Nuevos, 12--2.º--2.º—BARCELONA****Almacenes****SAN JOSÉ****BRONDO esquina al BORNE**

EN las secciones de **SEDERÍA. ESTAMPADOS, ALPACAS** se acaban de recibir grandes existencias de gran novedad, para verano.

SEDAS MODERNISTAS á 25'00 pesetas corte

CRESPÓN á 12'50 " "

BATISTAS fabricación especial por la Casa á 2'00 " "

NUEVOS MODELOS EN CONFECCIONES, Camisería, Refajos y toda clase de prendas interiores, tanto de Caballero, como para Señora.

NOTA=Venta por mediación de cupones
en todos los artículos existentes en los **ALMACENES**

FÁBRICA ANTIGA DE GAS

Sa que mos dugué sa millora d' aquesta llum tan cómoda y neta.

Sa que l' any 1857 triufá dels seus competidors á sa subasta, porque va fé una rebaixa en el preu de s' alumbrat publich, que aventatjava emb' un 23 per cent s' oferta que els altres feyan.

Y sempre ha cumplit tots els seus compromisos.

Sa que en 40 anys may meresqué de s' Ajuntament sa mes petita amonestació.

Y conta ab sos mes principals centres de consum.

Y de cada dia reb mostres de simpatia des publich.

Sa que ven es gas mes barato y ofereix mes ventatges als seus parroquians.

OFICINAS: *Porella, 16.***GRAN ALMACEN DE PAÑERIA SASTRERIA Y NOVEDADES****DE BARTOLOME GUMBAU é HIJOS S. en Cta.****Jaime II números 87, 89, 91, 93 y Escursach 16 y 18—FRENTE AL BANCO DE ESPAÑA**

Completos y variados surtidos en todos los artículos tanto del país como del extranjero.

Sastrería para Militares y señores Sacerdotes

Secciones especiales.—Gran colección en damascos, tapicerías, cíngulos, albas y galones.—Espléndido surtido en artículos negros de luto para Señora.